

Asya Studies

Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar
Number: 1, p. 59-65, Autumn 2017

EZOTERİZM, MU UYGARLIĞI VE MU KOZMOGONİK DİYAGRAMI

ESOTERICISM, MU CIVILIZATION AND MU COSMOGONIC DIAGRAM

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
09.07.2017

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
20.10.2017

**Asya'dan
Avrupa'ya
Uluslararası
Sosyal Bilimler
Dergisi**

Okan Boydař
Sanatçı,
boydasokan@gmail.com

ORCID ID
<https://orcid.org/0000-0002-3267-1058>

Öz

Hazırlanmış olan bu makalede Ezoterizm, Mu Uygarlığı ve bu uygarlığın sembolü olarak kullanılmış Mu Kozmogonik Diyagramı'nın bir birleri ile ilişkisi incelenmiş olup, kavramların açıklamalarına yer verilmiştir. Hazırlanan bu makale yöntem olarak bir durum çalışmasıdır. Araştırmacı incelemede araştırmanın kavramsal çerçevesini betimsel araçlardan tarama yoluyla temellendirerek, elde edilen bulgular ışığında alandaki durumu tespit etmek amacıyla nitel araştırmanın olanaklarını kullanmıştır. Konu ile ilgili tez, yayın ve kitaplardan yararlanılarak hazırlanmış makalede, araştırma konusu ezoterizm kavramı bu kavramının Mu Uygarlığı ile ilişkisi ve Mu Uygarlığının sembolü olarak kullanılmış olan Kozmogonik Diyagram ile sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda ezoterizm içerisinde geçen kavramlar, ezoterik göstergeler bakımından bir birleri ile ilişkileri araştırmanın sınırlılıkları içerisinde dahil edilmiştir.

Hazırlanmış bu makalenin temel amacı, ülkemizde yeni yeni gündeme gelen ezoterizm kavramının sadece kıyamet senaryoları ile değil, gelişmiş Avrupa toplumlarında olduğu gibi, bu kavramın özüne inerek onu anlamaya yaklaşmaktır. Bu kavramı anlamaya çalışırken çıkış noktası, nereden geldiği, nasıl günümüze ulaştığı gibi soruları gün yüzüne çıkararak bu kavramın temel sorunları üzerinden araştırmanın amacına yaklaşması temel niyettir.

Anahtar Kelimeler: Ezoterizm, Mu Uygarlığı, Mu Kozmogonik Diyagramı

Abstract

This study has examined the relationship between Esotericism, the Mu Civilization and the Mu Cosmogonic Diagram used as a symbol of this civilization, and the description of the concepts has been included. The study is a case study as a method. The researcher grounded the the conceptual framework of the research study through the way of scanning from descriptive tools and used the opportunities of qualitative research to determine the situation in the field in the light of obtained findings. In this study prepared by obtaining from related dissertations, publications and books, the research subject "concept of esotericism" has been limited to its relation with the Mu Civilization and to Cosmogonic Diagram used as a symbol of the Mu Civilization, and in this context, the concepts in esotericism and their relationships in terms of esoteric indications have been included in the limitations of the study.

The main objective of this study is to try to understand the concept of esotericism, which is becoming a current topic, with not just the doomsday scenarios but getting into the heart of the matter like in developed European communities.

While trying to understand this concept, it is the basic intention to approach the goal of the study from the basic problems of this concept by uncovering the questions such as where it originated from, and how it reached today.

Keywords: Esotericism, Mu Civilization, Mu Cosmogonic Diagram

GİRİŞ

Ezoterizm kavramı, ülkemizde bilimsel olarak çok fazla araştırılmış olmasa da özellikle batı ülkelerinde bu kavram derinlemesine incelenmekte, araştırılmaktadır. Kavram olarak “içsel, içeri, içe dönük” anlamı taşımakta olan ezoterizm, Mu Uygurlığı içerisinde büyük ölçüde gelişmiş, hem bilgi hem inanç anlamında bu uygarlığı fazlasıyla etkilemiştir. (Werner, 2005:264-265)

Ezoterizm ve Mu Uygurlığı üzerindeki araştırma yapan araştırmacıların başında İngiliz araştırmacı ve kaşif olan James Churchward gelmektedir. Yapmış olduğu araştırmalar da Mu Uygurlığı içerisinde kullanılmış olan ezoterik sembollerin anlamlarını incelemiştir (Churchward, 1933).

Yazı dilinin kullanılmadığı ezoterik bilgiler ve sırlar, gizliliklerinin korunması için semboller yolu ile öğrenciye öğretilir, bu sembollerin anlamlarını sadece öğretilen kişi bilir.

Bu bağlamda ezoterizmin temel sembolü olan Mu Kozmogonik Diyagramın temsil ettiği anlamları, bu anlamların günümüzde de kullanıldığı gerçeğinden yola çıkılarak makalenin hazırlanması önemli hale gelmiştir.

Ezoterizm

Ezoterizm kelimesi, Yunanca’da içsel ve gizli (içine,içeri doğru anlamındaki eisoya daesosofatinin üstün hali) anlamına gelen esoterikos kökünden gelen bir sıfattır. (Tokdemir, 2013:13) Fransızca’sı, esoterisme olan “ezoterizm” kavramının yukarıdaki anlamı ile ilk defa 1828 yılında Jacques Matter tarafından kullanıldığı görülmektedir (Matter, 1828:83).

Bununla birlikte ezoterizm’in Osmanlıca’daki karşılığı “batınilik”tir. Batın; iç yüz, içteki anlamına gelir. Bunun Türkçe karşılığı “içrek” kelimesidir. Bununla “içte kalan, saklı bilgi” kastedilmektedir (Werner, 2005:264-265).

Ezoterik olduğu düşünülen aday, mürsid-mürit ilişkisine benzer bir şekilde daha öncesinde ezoterik öğretilerden geçmiş bir hoca tarafından seçilir. Buna “el verme” de denilebilir. Ezoterik bilgiler genelde yazıya dökülmeyen diyalog ve pratik yollarla kişiye yada öğrenciye aktarılan bilgiler olarak bilinir. Bilgilerin yazılı olmamasının temel nedeni ise gizliliğin bozulmamasıdır. Buradaki temel amaç, gizliliğin bozulması durumunda elde edilecek üst düzey bilgilerin kötüye kullanılmasını engellemek olarak belirtilmiştir. Ezoterik bilginin hedefinde insan ve insanın kişiselidir. İnsan kendi kişisel deneyimleri sayesinde edinmediği bilgiler ve Tanrı ile olan ilişkisi ezoterik bilginin temel konuları arasında yer almıştır.

Ezoterizmin temel amacını Gener, “ ezoterizmin öznesi insandır. Amacı, hayatın nedenlerine dair temel soruları cevaplandırmanın yolunu açmaktır” şeklinde tanımlamıştır. Ezoterik disiplinler içerisinde temel olarak dünya kavramının karşılığı , kişinin nesnel dünya ile bunların kendi zihnindeki yansımalarını, bu yansımalar arasında kurduğu ilişkileri ve kişinin geçmişte kazandığı tecrübeleri de içsel bir yolla birleştirerek oluşturduğu yeni anlamlandırma biçimi olarak açıklanabilir (Algan, 2006:128-129).

Bu bağlamda ezoterizmin anlaşılmasına yardımcı olacak çeşitli yöntem bilim önerileri karşımıza çıkmaktadır. Bu önerilerden ilki Antonine Faivre’nin önermesidir. Bu önermeyi Faivre ve Voss Batı Ezoterizmi ve Dinler Bilimi başlıklı çalışmalarında “...ezoterizm, altı temel özelliğin ya da öğenin varlığı nedeniyle tanımlanabilen bir düşünce biçimi olarak kabul edilebilir. Bunlardan dördü içkin kabul edilir, yani, incelemeye tabi olan materyalin ezoterizme ait olarak sınıflandırılması için bu dördünün var olması gerekir. Bunlar, doğaları gereği birbirine bağlı özelliklerdir, fakat yöntem bilimsel nedenlerden dolayı ayırt edilmeleri önemlidir. Öteki ikisi göreceli kabul edilir, çünkü çoğu kez öteki dört öğeyle birlikte görülmelelerine karşın, tanım yönünden vazgeçilemez olmadıklarından esas öğe sayılmazlar” (Faivre-Karen-Voss, 2006:153-154) şeklinde belirterek bu öğeleri, benzerlik, canlı doğa, imgelem ve meditasyonlar, dönüştürme eylemi, ahenk praksi ve iletim olarak sıralarlar.

Benzerlik özelliğini, “evrensel birbirine bağımlılık ilkesi” (Faivre-Karen-Voss, 2006:153) olarak değerlendiren Faivre, evrende var olan her şeyin bir bütünün parçası olduğunu ve bu parçalarının özelliklerinin birbirine benzediği savını ortaya kor. Benzerlik özelliğinden sonra “canlı doğa” (Faivre-Karen-Voss, 2006:153) özelliğine değinen Faivre, doğanın her şeyi bağlayıcı ve bu bağın ezoterik ilkeler arasındaki önemini vurgular. Üçüncü özellik ise, imgelem ve meditasyonlar özelliğidir ki Faivre burada meditasyon ve imgelem kavramlarının birbirinden ayıramayacağını hatta bir bütün olduğunu vurgular. Ona göre bu özellik simgelerin ve imgelerin kullanımına izin veren bir imgelem şeklidir. Bu özelliklere ek olarak Faivre’nin geliştirdiği yöntem bilim önerilerinin dördüncüsü, “dönüştürme deneyimi” dir.

Faivre’ye göreceli olarak kabul edilen diğer iki özellik ise, “ahenk praksi” ve “iletim” dir.

İkinci yöntembilim önermesi olarak Refik Algan'ın Ezoterizme Genel Bir Bakış başlıklı çalışmasında yer verdiği ve temel iki soruna değindiği görüşlerinin de önemsemek doğru olacaktır.

Refik Algan'a göre, insan içsel olarak giderilmesi gereken iki önemli sorun ile karşı karşıyadır (Algan, 2006:132):

Bu sorunlardan ilki, bilimsellikten farklı olarak, insanın dünyayı algılama ve bu algılama sürecinde dünya ile nasıl bir ilişki içerisine girdiği ile ilgilidir. İnsanın kendi bireyselliği ile ilgili bu ilk görüşe göre, insanın çevresi ile etkileşim kurduğu süre içerisinde, çevresinde gerçekleşen olayları yorumlama ve yargılama biçiminin nasıl olduğu ile ilgili bir durumdur. Algılama biçimi salt görüntü ya da olduğu gibi kabullenmenin dışında kişinin özgünlüğüyle alakalı bir durum olduğu için, bu durumda nesne sıradan bir eşya olarak algılanmaz. İkinci sorun ise, insanın içinde bulunduğu dönem ve algılama düzleminin yetersizliği yüzünden, sınırlı bilgilere sahip olduğu, bu bilgilerin gelişmesi için kişinin fazladan çalışması ve algılarını açma yönünde kendini geliştirmesi gerektiği düşüncesidir.

R. Algan'a göre bu sorunların çözümleri İslam tasavvufunda üç değişik bilgi biçiminin anlaşılmasından geçer. Bunlar, duyararak bilmek, görerek bilmek, olarak bilmektir (Algan, 2006:134).

Egzoterizm

İç, içsel anlamındaki ezoterizmin karşılığı olan kavram egzoterizm olarak adlandırılır. İçsellik, ruhun dışındaki tüm varlıkları kapsayan bu kavram daha çok materyalist bir düşünce sisteminin karşılığı olarak hayat bulur (Zinser, 2009).

Ezoterik bilginin temelinde "iç" olduğu için egzoterizmden tamamı ile ayrı, zıt bir durum söz konusudur. Bu durumu Algan, "kendine özgü bir deney alanından kaynaklandığı ve kişiye özel bir doğrudan bilgi türü olduğu bizzat ezoterik disiplinler tarafından iddian edilen ezoterik bilginin, bizim bu günkü bilimsel anlayışımız, beş duyumuz ve aklımız ile ele alınamayacağı apaçık ortadadır; eğer algılanabilseydi, o zaman, kendi tanımına göre bu çeşit bilgiye ezoterik/içrek değil egzoterik dışrak bilgi dememiz gerekirdi" (Algan, 2006:139) şeklinde kesin bir biçimde birinden ayırmıştır.

Ezoterik doktrinlere göre, Tanrısal bilincin artmasının en öncelikli aracı Kamil İnsan olduğu için, yegane hedef Kamil İnsanlar yetiştirmek olmalıdır. Kamil İnsanları yetiştirmek ise, ancak üst düzeyde bir öğretiyi algılayabilecek, seçilmiş insanların eğitilmesi ile mümkündür. İşte bu Kamil İnsanları yetiştirmek için binlerce yıldan bu yana çeşitli örgütler kurulmuş ve bir sınırlar sistemi oluşturulmuştur.

Bu öğretinin kullandığı dil "semboller dili" olmuş ve bu sembollerin, simgesel anlatım imkanlarından yararlanılmış, hemen her kavimde, her millette, binlerce sene korunarak, uygarlıktan uygarlığa aktarılmıştır.

Sembollerin dili ile öğretisini inisiyelerine, kuşaktan kuşağa aktaran, hakkında bilgi bulabildiğimiz ilk Kardeşlik örgütü "Naacall Kardeşliği"dir. Bu örgüt, insanlığın ilk bilinen büyük uygarlığının beşiği olan ve günümüzden 12.000 yıl önce sulara gömülen Pasifikteki "Mu" kıtasında kurulmuş bulunan yönetici rahipler örgütüdür.

Kayıp Mu Uygarlığı ve Naacall Kardeşliği

Mu kıtası hakkında ilk araştırma yapan kişi, İngiliz araştırmacı James Churchward'tır (fotoğraf 1). Günümüzde Mu kıtası ve Mu uygarlığı hakkında yapılmış olan araştırmaların temelini 19.Yüzyıl da yaşamış olan Churchward'ın çalışmaları oluşturmaktadır (Gener, 2015).

Churchward'ın çalışmalarının temel kaynaklarını ise Batı Tibet'te bir mabette bulunduğu "Naacall Tabletleri" (fotoğraf 4) ve Amerikalı jeolog William Niven'in 1921-1923 yılları arasında Meksika'da yaptığı araştırmalar sırasında ortaya çıkardığı çok sayıda tablet oluşturmaktadır (Bilim Araştırma Grubu, 1978:15).

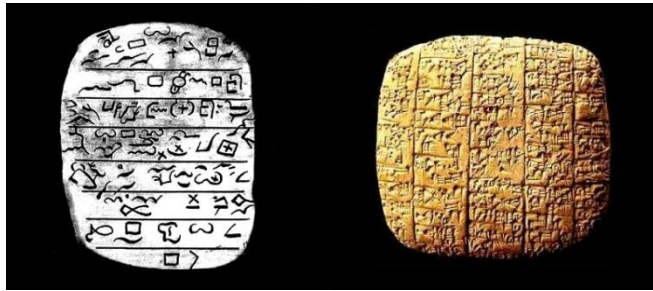

Fotoğraf 1: James CHURCHWARD

Günümüz de bilim dünyası, Mu uygarlığı ve efsanelerde batık kıta Atlantis olarak bilinen uygarlıkların varlığı konusunda araştırmalara devam etmektedir. Buna karşın bu uygarlıkların battığı öne sürülen 12.000 yıl öncesine ait tarihlendirme yaptıklarında, dünyada çok büyük bir jeolojik olayın (depremler ve seller) olduğu konusunda hem fikirdirler. Bilim dünyasının kuşku ile karşıladığı bu olaylar, bir çok milletin ve kavmin tufan efsanelerinde de yer bulmuştur. Bu büyük felaketin ve yıkımın yaşattıkları o döneme ait efsanelerle günümüze kadar ulaşmıştır (Candan, 2013).

İnsanoğlunun dünya üzerindeki binlerce yıllık geçmişinde, günümüz uygarlıklarının yanında en az bir büyük uygarlık yaratmış olduğu, bu günkü uygarlıkların temellerinin de bu yaratılmış olan büyük medeniyetten geldiğini, tufan felaketinden sonra elimize geçen çok az belge ve buluntulardan anlaşılmaktadır.

1883’de araştırmalarını Batı Tibet’te yoğunlaştıran James Churchward, bu belgelerin en önemlilerini buldu. Bunu Hans Stephan Santesson Batık Ülke MU Uygarlığı isimli çalışmasında şu şekilde açıklar; “ Eski dinlerin kökenlerini araştırırken Tibet’e yolu düşen Churchward, bir manastırda “Büyük Rahipler Kardeşliği”nin önde gelen üyelerinden baş rahip Rishi ile tanıştı. Rishi James Churchward’a günümüzden 15.000 yıl önce yazılmış olan Naacall Tabletlerini gösterdi” (Santesson, 1989:2).

Fotoğraf 2: Naacall Tabletleri

Büyük Rahipler Kardeşliği, baş rahibi Rishi’nin James Churchward’a bu özel ve sır olarak saklanan tabletleri neden gösterdiği bilinmiyor. Ancak Rishi’nin Masonluğa üye olan James Churchward’ı, masonluğunda Ezoterik doktrinleri içinde yaşatan bir kardeşlik örgütü olmasından dolayı kendisine yakın gördüğü düşünülmektedir. Bu süreçten sonra James Churchward yeni bir öğrenme sürecine girdi. Bu dönemde iki -yıl boyunca Rishi, Churchward’a üstatlık yapıp, Naacall Tabletlerinin ana dili olan “ölü dili”ni öğretti (Gener, 2015).

Ölü dilini öğrenen ve Naacall Tabletlerini artık okuyabilen Churchward, bu tabletlerden edindiği bilgiler ile batık kıta Mu ve uygarlığının izlerini bulmak için elli yıldan fazla sürecek bir serüvene çıktı.

Pasifik okyanusunda, Sibiry'a'da, Orta Asya'da, Mısır'da incelemeler yapan Churchward, yeni kaynaklara Meksika'da rastladı. 1921-1923 yılları arasında Meksika'da yaptığı araştırmalar neticesinde 11.500-12.000 yıl önce yazıldıkları tarihlendirilen 2600 civarında tablet bulan Amerikalı jeolog William Niven ile tanıştı (Bilim Araştırma Grubu, 1978:15). Daha öncesinde Niven ve Carnegie Enstitüsü uzmanlarından Dr. Morley tarafından okunmaya çalışılan bu tabletler üzerindeki araştırmalar sonuç vermedi. Bu durumu bilen Churchward, Naacall Tabletleri üzerindeki yazılar ile Niven'in bulmuş olduğu tabletleri karşılaştırıp, "ölü dili"ni kullanarak Niven'in bulduğu bu tabletler üzerindeki yazıları çözmeyi başardı. Tibet'te kendisine verilen tabletlerin eksik kısımlarını, Niven'in bulduğu Meksika tabletleri tamamlayarak Batık kıta "Mu" hakkındaki ilk eserini yazdı (Churchward, 1933:54).

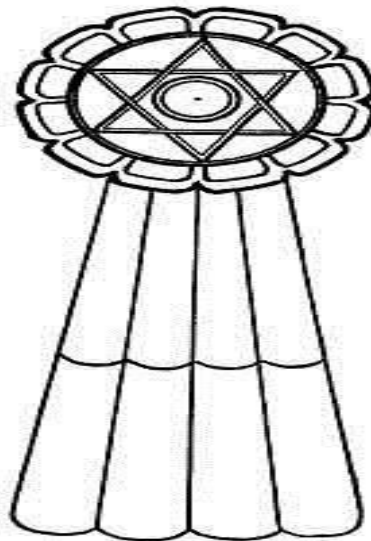
Bu buluntulardan elde edilen bilgilere göre, Mu kıtasının jeolojik yapısı hakkında bilgilere ulaşıldı. Yapılan araştırmalarla Mu kıtasının, Pasifik Okyanusu'nun oldukça büyük bir bölümünü kapsadığı anlaşıldı. Hawaii, Haiti, Fiji, Paskalya adaları ile diğer Polonezya adalarının Mu kıtasının batmasından sonra ondan arta kalan parçalar olduğu ortaya konuldu. Bu duruma destekleyici bilgi olması açısından, Eric Von Daniken görüşleri de önemlidir. Daniken'e göre, " bir birinden binlerce kilometre uzakta olan adaların hem jeolojik yapıları, hem bitkisel yapıları hemde kültürleri aynı denilecek ölçüde benzerdir" (Daniken, 1978:52)

Bulunan buluntuların şifrelerinin çözümlenmesinden sonra çıkan sonuçlara göre, Mu kıtası olarak bilinen büyük kara parçası, doğudan batıya 8.000 kilometre, kuzeyden güneye de 5.000 kilometre uzunluğunda dev bir ada kıtayıdır. Naacall tabletlerindeki yazılara göre bu kıta uygarlığın ve gelişmişliğin beşiğidir. Bununla birlikte yaklaşık 70.000 yıllık geçmişe sahip olduğu düşünülen Mu, bu geçen sürede bir çok koloni ve uygarlığa da ev sahipliği yapmıştır (Santesson, 1989:87).

Mu Kozmogonik Diyagramı

Churchward'ın yazmış olduğu "Kayıp kıta Mu'nun Kutsal Sembolleri" isimli kitabında da belirtildiği üzere, diğer bütün kozmogonik diyagramların kökeni Mu Kozmogonik Diyagramı'na (resim 1) dayanmaktadır. Mu'da üst bilgi ve öğretileri öğrenmeye başlayan bir öğrenciye ilk olarak öğretilen şey, Mu Kozmogonik Diyagramı'dır. Yapılan bu eğitim, rahiplerin anlattığı öğretilere yönelik inancı daha da sağlamlaştırıyor amaçlamaktaydı (Churchward, 2015:40).

Yine Churchward'ın Diyagram'ın çözümlenmesine yönelik açıklamalarına yer verecek olursak, diyagramı şekil yönünden değerlendirmesinde, "Diyagram'ın merkezinde, iç içe geçerek tek bir figür oluşturan iki tane üçgen ve bu üçgenlerin içinde de bir çember bulunmaktadır. Üçgenlerin dış tarafında da, üçgenlerle birleşince 12 bölüm oluşturan başka bir çember bulunmaktadır. Bunun dışındada ikincisiyle arasında boşluk olan üçüncü bir çember vardır. Bu çemberin dış tarafında 12 adet odacık bulunmakta ve bu odacıkların dış tarafından aşağıya doğru 8 parça şerit uzanmaktadır" şeklinde açıklamıştır (Churchward, 2015:40)

Resim 1: Mu kozmogonik diyagramı

Burada Mu Kozmogonik Diyagramı'nın içinde barındırdığı anlamları açıklamak için, Churchward'ın Kayıp Kıta Mu'nun Kutsal Sembolleri isimli çalışması araştırma için önemli bir kaynak niteliğindedir.

Churchward açıklamalarında; “ merkez çember Güneş'in resmidir ve göklerde bulunan Tanrı'nın semboldür. İç içe geçmiş üçgenlerin oluşturduğu oniki bölüm, Göksel Baba'nın bulunduğu göklerdeki cennete açılan kapılardır. Bu kapılar ayrıca cennete ulaşabilmek için sahip olunması gereken erdemleri temsil ederler. Bu erdemlerin arasında sevgi, umut, hayırseverlik, iffet, iman vs. vardır. Sevgi bu listenin başında bulunmaktadır” (Churchward, 2015:41) diyerek Ezoterim de sevginin önemi vurgulayarak şu şekilde açıklamalarına devam etmiştir. “ İkinci ve üçüncü çemberler arasındaki boşluk, öbür dünyadır. Ruh, cennete ulaşabilmek için öbür dünyadan da geçmek zorundadır. Dış çemberin dışında bulunan on iki odacık öbür dünyaya açılan kapılardır ve dünyevi arzuları temsil ederler. Ruhun bu kapıları kullanarak öbür dünyaya geçişinden önce beden bu dünyevi arzuların üstesinden gelmelidir. Sekiz parça halindeki şeritler ise cennete doğru giden sekiz yolun sembolleridir ve öbür dünyaya doğru yükselebilmek için insanların düşüncelerinin ve hareketlerinin neler olması gerektiğini anlatırlar.” (Churchward, 2015:42). Bu anlatımla Mu Kozmogonik Diyagramının temelde üç şey üzerinde kurulduğunu söylemek mümkün olacaktır. Bunlar, sevgi, dünyevi arzuların arınma ve insanın düşüncelerinin farkına varmasıdır.

SONUÇ

İnsan varoluşunun her döneminde “sır”, toplumların ve uygarlıkların ilgisini çeken bir kavram olmuştur. Buna bağlı olarak bilinmeyene, saklı tutulana ulaşma gayesi kimi zaman savaşlara kimi zaman ölümlere dahi sebep olmuştur. İnsanların sırlara ulaşma gayesinin temel amacı, güç kavramı olarak değerlendirilebilir. Buna göre sırrı elde eden kişi gücüde elde edebilir duruma gelebilirdi. Temelinde “sır” olan ezoterizm kavramı bu doğrultuda gelişmiş uygarlıklar tarafından araştırma konusu haline gelmiş, ezoterizm içerisinde varolduğu bilinen üst bilgileri elde etmek için araştırmalar yapılmıştır. Bununla birlikte bu araştırmalarla ezoterik toplulukların kullandıkları semboller günümüze kadar gelmiş ve hatta gelişmiş gizli toplulukların simgeleri içerisinde yer bulmuşlardır. Mu Kozmogonik Diyagramı içerdiği bilgiler ve temsil ettiği anlamlar ile evrensel bir sembol haline gelmiştir. Bu sembolden yola çıkılarak elde edilen sonuçlarda uygarlıkların yaşayış ve inanış biçimlerinin bir sembolü olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa'da özellikle spiritüel araştırmaların odak noktasında olan Ezoterizm, ülkemizde henüz yeterince değer gören bir kavram olmamıştır. Avrupa ülkelerinde ezoterizm ve spiritüel konular üzerinde yapılan çalışmalara karşın, ülkemizde bu konu hakkında yapılan çalışmalara bakıldığında yeterli düzeyde araştırmanın yapılmadığı, dilimize çevrilmiş yeterince çalışmanın olmadığı görülmüştür. Yeni yeni sosyal medyada gündeme gelen Ezoterizm kavramı, genel olarak siyasi yada ülkeler arası felaket senaryolarının içerisinde gündeme gelmektedir. Toplum içerisinde sanat ve sanat yapıtlarına yeterince değer vermeyen bir toplum olarak, ezoterizm kavramının plastik sanatlar, mimari gibi sanat alanlarındaki etkileri ve sembolize ettiği değerler konusunda araştırma eksikliği aşıkardır. Gelişen dünya da ve kültürlerde yoğun araştırma konuları haline gelen ezoterizm, ülkemizdeki araştırmacılar tarafından da üzerine durulması gereken bir konu olmalı, bu konu üzerinde yoğunlaştırılmış çalışmalar yapılmalı ve hatta enstitüler kurularak bu çalışmaların bilimsel ayağı desteklenmelidir.

KAYNAKÇA

- Akıncı, Ahmet (2008), *Ezoterik Öğretiler*, İstanbul: Drahma Yayınları.
- Algan, R. (2006). “Ezoterizme Genel Bir Bakış”, *Cotigo dergisi*, Sayı 46.
- B Araştırma Grubu, (1978). “*U, Tarih Öncesi Evrensel Uygarlık*”, İstanbul: Bilim Araştırma Merkezi Yayınları.
- Candan, E.(2013). *Ezoterizme Giriş*, İstanbul: Sınır Ötesi Yayınları.
- Churchward, J.(1933). *The Sacred Symbols of MU (MU'nun Kutsal Sembolleri)*, Londra.
- Daniken, E. Von. (1978). *Aussaat und Kosmos (Kozmos ve Ötesi)*, Amsterdam.
- Faivre, Antonie & Karen Voss C, (Bahar 2006). “Batı Ezoterizmi ve Dinler Bilim”, *Cogito Dergisi*, Sayı 46.
- Gener, C.(1994). *Ezoterik-Batıni Doktrinler Tarihi*, Ankara: Gece Yayınları.
- Guenon, Rene, (2003), *İnisiyasyona Toplu Bakışlar I*, Türkçesi: Mahmut Kanık, Birinci Basım, Ankara:Hece Yayınları.
- Matter, J. (1828). *Histoire critique du gnosticisme et de son influence*, Paris: Levrault.
- Santesson, H. Stephan (1989). *Batık Ülke MU Uygarlığı*, İstanbul: RM Yayınları.

-
- Tokdemir, İdil (2013). *Günümüz Sanatında Mistik Etkileşimler ve İçseli Bulma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi GSE.
- Werner, H. (2005). *Ezoterik Sözlük*, İstanbul: Omega Yayınları.
- Zinser, H. (2011). *Ezoterizme Giriş*, İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.

